

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 389/2020-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. septembra 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovéj a sudcu Petra Molnára (sudca spravodajca) prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpeného advokátom JUDr. Jozefom Polákom, Aleja slobody 1890/50, Dolný Kubín, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 14 Cob 28/2018 z 28. júna 2018 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Obdo 76/2018 z 13. februára 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. mája 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ],

██████████ (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Jozefom Polákom, Aleja slobody 1890/50, Dolný Kubín, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 14 Cob 28/2018 z 28. júna 2018 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Obdo 76/2018 z 13. februára 2020 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uvádza, že vystupoval ako strana sporu – žalovaný v konaní vedenom Okresným súdom Dolný Kubín (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 9 Cb 87/2016, ktorého predmetom bolo zaplatenie sumy 2 531 € s príslušenstvom z titulu bezdôvodného obohatenia. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 9 Cb 87/2016 zo 7. novembra 2017 zaviazal žalovaného (sťažovateľa) na zaplatenie žalovanej istiny spolu s príslušenstvom a žalobcovi priznal náhradu trov konania proti žalovanému v plnom rozsahu. Po podaní odvolania sťažovateľom krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok okresného súdu a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Napokon najvyšší súd napadnutým uznesením odmietol dovolanie sťažovateľa proti napadnutému rozsudku krajského súdu a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

3. Podľa názoru sťažovateľa všeobecné sudy nedostatočne zistili skutkový stav, vec nesprávne právne posúdili a ich výklad aplikovaných právnych noriem je ústavne nesúladný, čím došlo k porušeniu jeho práva na súdnu ochranu, ako i k porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie.

4. Sťažovateľ namieta, že žalobca v konaní nepreukázal oznámenie zmeny výšky provízie, preto mali sudy považovať zníženie výšky dohodnutej provízie za neplatné, resp. nepreukázané a žalobu zamietnuť. Za nesprávny považuje sťažovateľ i záver všeobecných súdov o tom, že medzi ním a žalobcom vznikol obchodnoprávny vzťah.

Za ústavne nesúladný považuje výklad, ktorý prijal krajský súd v súvislosti s posudzovaním vzniku bezdôvodného obohatenia na strane sťažovateľa a jeho premlčania.

5. K porušeniu označeného základného práva podľa ústavy, ako aj práva podľa dohovoru malo podľa názoru sťažovateľa dôjsť aj tým, že všeobecné súdy neskúmali ex offo absolútnu neplatnosť článku V bodu 4 zmluvy o vykonávaní finančného sprostredkovania. Sťažovateľ považuje napadnuté rozhodnutia za nepresvedčivo odôvodnené, pretože nedali presvedčivú a jasnú odpoveď na podstatné právne otázky, a za nedostatočné považuje aj vykonané dokazovanie a jeho závery.

6. Na základe argumentácie uvedenej v ústavnej sťažnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po jej prijatí na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Obdo/76/2018 zo dňa 13. 02. 2020 bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, spočívajúce v práve na súdnu ochranu na nezávislom a nestrannom súde a základné právo sťažovateľa podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, spočívajúce v práve na spravodlivé súdne konanie.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Obdo/76/2018 zo dňa 13. 02. 2020 a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

3. Rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 14 Cob/28/2018 zo dňa 28. 6. 2018 bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, spočívajúce v práve na súdnu ochranu na nezávislom a nestrannom súde a základné právo sťažovateľa podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, spočívajúce v práve na spravodlivé súdne konanie.

4. Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 14 Cob/28/2018 zo dňa 28. 6. 2018 a vec vracia Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie.“

7. Sťažovateľ žiada priznať *„náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 450,28 € a túto poukázať jeho právnomu zástupcovi na účet...“*.

II.

Relevantná právna úprava

8. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

11. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

12. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

13. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,

b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,

c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,

d) ktorý je neprípustný,

e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,

f) ktorý je podaný oneskorene,

g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a samotné posúdenie veci ústavným súdom

III.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu

14. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

15. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Právomoc ústavného súdu je preto subsidiárna a uplatní sa až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť a aj domáhal využitím jemu dostupných a účinných

prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

16. V danom prípade mal sťažovateľ k dispozícii opravný prostriedok, ktorý mu zákon na ochranu jeho základných práv účinne poskytuje. Proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 14 Cob 28/2018 z 28. júna 2018 mohol podať sťažovateľ dovolanie, o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť najvyšší súd. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že proti napadnutému rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd uznesením sp. zn. 2 Obdo 76/2018 z 13. februára 2020. Právomoc najvyššieho súdu rozhodnúť o dovolaní sťažovateľa v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti napadnutému rozsudku krajského súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

III.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu

17. Z § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

18. Právo na súdnu ochranu sa v civilnom sporovom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred súdom, vrátane dovolacích konaní, v ktorých sa (popri všeobecných procesných podmienkach) uplatňujú aj ďalšie, osobitné procesné podmienky dovolacieho konania.

19. V nadväznosti na uvedené východiská ústavný súd, poukazujúc na svoju doterajšiu judikatúru, považuje za potrebné zdôrazniť, že otázka posúdenia, či sú splnené podmienky na uskutočnenie dovolacieho konania, patrí zásadne do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1 ústavy) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, sústavu ktorých završuje najvyšší súd (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96).

20. Z týchto právnych názorov ústavný súd vychádzal aj pri predbežnom prerokovaní napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľa.

21. Ústavný súd predovšetkým poukazuje na skutočnosť, že vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa ústavy, ako aj jeho práva podľa dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu je ústavná sťažnosť odôvodnená len všeobecne, keďže sťažovateľ namieta nedostatočné odôvodnenie napadnutého uznesenia a „*nesprávnu aplikáciu právnej normy, ktorá popiera účel a pravidlá ústavne konformného výkladu*“.

22. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh ústavný súd zistil, že sťažovateľ vyvodzoval prípustnosť svojho dovolania z § 420 písm. f) CSP, pričom vadu zmätočnosti videl v tom, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnený, arbitrárny, keďže odvolací súd sa nevysporiadal s jeho odvolacími námietkami, neakceptoval jeho skutkové tvrdenia, bol porušený princíp kontradiktórnosti konania, právne závery súdov nižšej inštancie sú arbitrárne a v rozpore s ustálenou rozhodovacou činnosťou

dovolacieho súdu a ústavou, proces ako celok bol nespravodlivý a vzhľadom na to aj jeho výsledok zjavne vyznieva ako nespravodlivý.

23. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že dovolací súd dospel k názoru, že v posudzovanom spore odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu nie je nedostatočné a nepreskúmateľné, pretože ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia rozhodnutia. Z rozsiahleho odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu sú podľa jeho názoru zrejmé podstatné dôvody, pre ktoré odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie. Konštatoval správnosť dôvodov uvedených v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie vo vzťahu k posúdeniu skutkových a právnych záverov. Uviedol, že odvolací súd sa vysporiadal s podstatnými odvolacími námietkami žalovaného, ktorý ich pretavil následne do svojho dovolania. Odvolací súd bol právneho názoru, že zmluvný vzťah, založený medzi žalobcom a žalovaným uvedenými sprostredkovateľskými zmluvami, sa riadil Obchodným zákonníkom ako tzv. nepomenovaná zmluva v zmysle § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka a na tento vzťah správne aplikoval relevantné ustanovenia tohto právneho predpisu. S uvedeným záverom potom súviselo podľa dovolacieho súdu aj vecne správne posúdenie otázky premlčania uplatneného nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia súdom prvej inštancie. Odvolací súd vo vzťahu k tejto otázke v rámci riešenia sporu poukázal na ustálenú judikatúru najvyššieho súdu i ústavného súdu.

24. Najvyšší súd zároveň vyslovil názor, že procesným postupom súdov oboch inštancií nedošlo k tomu, že by súdy znemožnili sťažovateľovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že by tým došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces [§ 420 písm. f) CSP].

25. K dovolacej námietke týkajúcej sa nesprávneho vyhodnotenia dôkazov predložených v konaní, prípadne nevykonaním niektorých dôkazov dovolací súd uviedol, že túto vadu nemožno podľa ustálenej judikatúry najvyššieho súdu považovať za nesprávny procesný postup, ktorým by sa znemožnilo strane uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces [§ 420 písm. f) CSP].

Dovolací súd zároveň dodal, že za relevantné vymedzenie dovolacieho dôvodu v súlade s § 431 ods. 1 a 2 CSP nemožno považovať argumenty uvedené v dovolaní, z ktorých je zrejmá v zásade najmä nespokojnosť sťažovateľa s vyvodením skutkových zistení a záverov súdmi nižších inštancií. Vzhľadom na už uvedené dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľ nedôvodne namietal existenciu vady zmätočnosti uvedenej v § 420 písm. f) CSP, preto dovolanie podľa § 447 písm. f) CSP odmietol, keďže dovolacie dôvody neboli vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

26. V nadväznosti na už uvedené, ústavný súd pripomína, že súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti opravného prostriedku uvádzané sťažovateľom, v dôsledku čoho ich „nerešpektovanie“ súdom ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie ním označeného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V inom prípade by totiž súdy stratili možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného dovolania vôbec boli naplnené. Takýto postup a rozhodnutie dovolacieho súdu Civilný sporový poriadok výslovne umožňuje, preto použitý spôsob v konkrétnom prípade nemohol bez ďalšieho znamenať odoprenie prístupu sťažovateľky k súdnej ochrane v konaní o dovolaní.

27. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia možno vyvodit', že najvyšší súd odmietnutie dovolania sťažovateľa primeraným spôsobom odôvodnil, pričom tento jeho záver nemožno považovať za arbitrárny. Ústavný súd pri preskúvaní napadnutého uznesenia nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup dovolacieho súdu (v medziach posudzovanej prípustnosti dovolania, pozn.), t. j. postup, ktorý by nemal oporu v zákone. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že najvyšší súd sa ústavne akceptovateľným spôsobom zaoberal a aj vysporiadal s dovolacími dôvodmi sťažovateľa, pričom ho vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP odmietol podľa § 447 písm. f) CSP bez toho, aby skúmal vecnú správnosť napadnutého rozsudku.

28. Z uvedeného vyplýva, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a obsahom základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by signalizovala možnosť vyslovenia ich porušenia po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu je podľa názoru ústavného súdu z ústavného hľadiska akceptovateľné a udržateľné, a preto ústavnú sťažnosť pri predbežnom prerokovaní odmietol aj v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

29. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. septembra 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu